

КОН ИШИ АСОСЛАРИ
(очик кон ишлари) фанидан

Qiyinlik darajasi	Test topshirig'i	To'g'ri javob	Muqobil javob	Muqobil javob	Muqobil javob
1	Konchilik sanoati nechta mustaqil tarmoqdan tashkil topgan?	beshta	ikkita	uchta	to'rtta
1	O'zbekiston konlarini yer osti usulida qazib chiqarishda qazib olingan foydali qazilmani yer yuziga ko'tarib chiqarishning ko'p qo'llanadigan usulni aniqlang?	konveyer orqali ko'tarish usuli	skipli ko'tarish usuli	aralash ko'tarish suli	avtotransport bilan tashib chiqarish usuli
1	Kon bosimi ta'rifini ko'rsating?	lahimlarni o'rab turgan kon jinslaridagi mustahkamlagichlar, massiv va jins qoldiqlariga ta'sir ko'rsatuvchi kuchlanish	kon jinslari og'irligi ta'sirida massivda hosil bo'ladigan kuchlanish holati	tektonik jarayonlar ta'sirida massivda hosil bo'ladigan kuchlanish holati	harorat gradientlari ta'sirida massivini kuchlanish holati
1	Kon jinslari qattiqligi	tashqi kuch ta'siriga	jinslarning	jinslarning zichligi	jinslarning

	deb nimaga aytiladi?	kon jinslarining ko'rsatadigan nisbiy qarshiligi	qayishqoqligi		turg'unligi
1	O'rta va qiya foydali qazilma (ko'mir) konlarini ochish uchun, asosan qaysi konni ochish usuli tavsiya etiladi.	qiya stvollar bilan ochish usuli	shtolnyalar va ko'p stvollar bilan ochish usuli	aralash ochish usuli	vertikal stvollar va qavat kvershlaglar bilan ochish usuli
1	Kon jinslari ta'rifini aniqlang?	foydali qazilma yotqizig'i atrofini o'rab olgan foydasiz jinslar	tog' massivlarini tashkil qiluvchi jinslar	yer qobig'i yuqori qismini tashkil qiluvchi jinslar	yer sathidan ancha chuqurga joylashgan jinslar
1	Akad V.V.Rjevskiy taklif qilgan ochiq kon qazish tizimi tasnifi asosida nima yotadi.	konni qazishga tayyorlash va qazib olish tartibiga ta'sir etuvchi kon-geologik sharoitlar va konning geometrik joylashish tarzi	konni ochish, qazishga tayyorlash ishlarini muayyan tartibi	qazib olingan qoplama jinslarni ag'darmalarga tashish va joylashtirish ishlarining tartibi	karyerlarda qo'llanadigan qazish-yuklash, tashish ishlari bajarish texnologiyasi
1	Akkad. N.V.Melnikov tavsiya etgan ochiq kon qazish tizimi tasnifi asosida nima yotadi.	kon ustini ochish (qoplama jinslarni qazib olish) ishlari	karyer elementlarining o'lchamlari	qoplama jinslarni qazishda qo'llanadigan mexanizasiya vositalari	foydali qazilma, qoplama jinslarni qazib-yuklash va tashish ishlarining tartibi
1	Bajaradigan vazifalari bo'yicha kon lahimlari nechta guruhga bo'linadi.	uchta guruhga bo'linadi	guruhlarga bo'linmaydi	ikki guruhga bo'linadi	to'rtta guruhga bo'linadi

1	Bremsberg yoki uklonlarga parallel o'tiladigan yo'laklar bilan bremsberg (uklon) o'rtasidagi masofani aniqlang?	25–30 <i>m</i>	10–15 <i>m</i>	20 <i>m</i>	20–30 <i>m</i>
1	Bremsbergga parallel o'tadigan yo'laklar undan qancha masofada bo'lishi kerak.	20–30 <i>m</i>	50–60 <i>m</i>	40–50 <i>m</i>	10–15 <i>m</i>
1	Parallel Bremsbergga o'tiladigan yo'laklar undan qancha masofada bo'lishi kerak.	20–30 <i>m</i>	50–60 <i>m</i>	10–15 <i>m</i>	5–10 <i>m</i>
1	Gorizontal kon lahimlarini ko'rsating?	shtolnya, shtrek, kvershlag, ort	stvol, ko'r stvol, bremsberg	yo'lak, ko'tarma, sirpanma	shurf, gezenk, kamera
1	Yer bag'rida qanday joylashgan foydali qazilma konini asosan shtolnyalar bilan ochiladi.	tog' va tepaliklar yon bag'riga joylashgan konlar	har qanday sharoitda joylashgan konlar	yer yuzidan chuqurlikda joylashgan konlar	yer yuziga yaqin joylashgan konlar
1	Juda yupqa qatlam (kon yotqizig'i)ni tavsiflovchi o'lchamni ko'rsating?	0,71–1,2 <i>m</i>	0–0,7 <i>m</i>	1,21–3,5 <i>m</i>	2,5–4,0 <i>m</i>
1	Zamonaviy texnologiya asosida	balans zaxira	umumiy geologik zaxira	sanoat zaxirasi	balansdan tashqari zaxira

	qazib olinganda moddiy ishlab chiqarishda samara beradigan kon zaxirasini aniqlang?				
1	Yig'ma gorizontli ochish sxemasida qiya stvol orqali foydali qazilmani yer yuziga tashib chiqarishda qo'llanadigan asosiy transport vositasini ko'rsating?	lentali konveyer	avtotransport	temir yo'l transporti	sidirg'ichli konveyer
1	Qazish bo'shlig'i tabiiy saqlash sinfiga kiruvchi qazish tizimini aniqlang?	ruda massasini magazinlab qazish tizimi	qavatni sidirg'asiga majburiy qulatilishga asoslangan qazish tizimi	qavatli o'z-o'zidan qulab tushishiga asoslangan qazish tizimi	qavatni oraliq qavatlariga bo'lib qulatilishga asoslangan qazish tizimi
1	Qazish lahimlari nomini ko'rsating?	lava, kamera, burg'i quduq, kovjoy	shtrek, ort, pech	kvershlag, sirpanma, ko'tarma	ruda tushirgich, gezenk
1	Qanday jinslar tub jinslar hisoblanadi.	dastlabki hosil bo'lgan joyda turgan jinslar	tektonik jarayonlarda yer yuzaga chiqib qolgan jinslar	suv, shamol va boshqa atmosfera hodisalari natijasida joyidan qo'zg'alib, boshqa erga o'rnashib qolgan jinslar	qoyasimon va yarim qoyasimon jinslar
1	Qanday qatlamlar o'ta qiya qatlam deyiladi.	og'ish burchagi 55 grad dan katta bo'lgan	og'ish burchagi 35-55 gradgacha bo'lgan	og'ish burchagi 18-35 gradgacha	og'ish burchagi 90 grad ga yaqin

				bo'lgan	bo'lgan
1	Qanday konlar, asosan shtolnyalar yordamida ochiladi.	konlar tepalik va tog' yon bag'riga joylashgan bo'lsa	konlar past tekisliklar ostiga joylashgan bo'lsa	konlar qanday sharoitda joylashganligidan qat'iy nazar	konlar yer yuziga yaqin joyga joylashgan bo'lsa
1	Qanday moddalar foydali qazilma deyiladi?	tabiiy holda yer kobig'ida hosil bo'lgan, moddiy ishlab chiqarishda samara beradigan organik va noorganik mineral moddalar	organik moddalardagi foydali komponentlar	noorganik moddalardagi foydali komponentlar	sifati va miqdoridan qat'iy nazar tarkibida foydali komponenti bo'lgan mineral moddalar
1	Qatlam og'ishi qanday ko'rsatkich bilan belgilanadi.	qatlamni kesib o'tgan gorizont tekislik bilan qatlam o'rtasida hosil bo'lgan burchak bilan	qatlamning yer yuzi bilan tutashgan joyida yer sathi va qatlam o'rtasidagi hosil bo'lgan burchak bilan	qatlamni kesib o'tuvchi vertikal tekislik va qatlam orasida hosil bo'lgan burchak bilan	qatlamga tik o'tkazilgan tekislik va qatlam orasidagi hosil bo'lgan burchak bilan
1	Qatlamni cho'ziqligi bo'yicha uzun stolbalarga ajratib qazish tizimida ko'mirni komplekslar yordamida qazib olishda uzunligi necha bo'lishi mumkin.	800–1000 <i>m</i> va undan ortiq	300–400 <i>m</i>	400–600 <i>m</i>	600–800 <i>m</i>
1	Qattiq va turg'un kon jinslaridan qisqa muddatda	gumbazsimon, mustahkamlagichsiz	trapesiyasimon, yog'och	gumbazsimon, sepma beton	to'g'ri to'rtburchak, shtangali mustahkamlagich

	ishlatiladigan, gorizontal kon lahimi o'tilsa uning ko'ndalang kesim yuzasi shakli va mustahkamlagich turi qanday bo'lgani maqul.				
1	Qattqlik birligi sifatida prof. M.M.Potodyakonov qaysi jins qattqligini qabul qilgan.	10 MPa bosimda buziladigan kon jinslari	oddiy qumtoshlar	temirli rudalar	granit
1	Qiya kon yotqizig'i (qatlam) og'ish burchagini aniqlang.	$\alpha = 18-35 \text{ grad}$	$\alpha = 0-12 \text{ grad}$	$\alpha = 36-45 \text{ grad}$	$\alpha = 55 \text{ grad}$
1	Kombayn bilan ko'mir qazishda qazish bo'shlig'i individual mustahkamlagichlar bilan mustahkamlangan bo'lsa, qanday ish jarayonlari bir vaqtda, parallel bajariladi.	ko'mirni massivdan ajratib olish, uni transport vositasiga yuklash va kovjoy bo'ylab transport shtrekiga tashish	qazish bo'shlig'ida bajariladigan barcha ish jarayonlari	ko'mirni massivdan ajratib olish, bo'shliqni mustahkamlash	ko'mirni transport vositasiga yuklash, kon bosimini boshqarish
2	Metall konlariga nimalar kiradi.	qora, rangli, asl, radioaktiv va nodir	ko'mir yonuvchi slanetslar, torf	ohaktoshlar, marmarlar, granit, shag'al, qum.	neft, gaz, ko'mir.
2	Kon lahimi deganda nimani tushunasiz.	kon ishlari olib borilishi natijasida Yer qobig'ida hosil	yer qobig'ida turli geologik jarayonlar natijasida hosil	Razvedka ishlari uchun burg'ulangan quduqlarni	yer osti suvlari ta'sirida yer po'stida hosil bo'lgan tabiiy

		bo'lgan sun'iy bo'shliqlarni	bo'lgan bo'shliqlarni		bo'shliqlarni
2	Kon lahimlari bajaradigan vazifalari bo'yicha nechta turga ajratiladi.	uchta, konni ochuvchi, qazishga tayyorlovchi, qazib oluvchi	ikkita, asosiy va yordamchi	umuman ajratilmaydi	to'rtta, asosiy, konni ochuvchi, qazishga tayyorlovchi, qazib oluvchi
2	Kon lahimlari bajaradigan vazifalariga ko'ra nechta turga bo'linadi.	uchtaga, konni ochuvchi, qazishga tayyorlovchi va qazib oluvchi	umuman turlarga bo'linmaydi	ikkita, asosiy va yordamchi	beshtaga, asosiy, konni ochuvchi, qazishga tayyorlovchi, kazuvchi va yordamchi
2	Kon lahimlari yer qobig'ida joylashishi bo'yicha nechta turga bo'linadi.	uchta, gorizontal, vertikal, qiya	bitta, gorizontal	ikkita, gorizontal va vertikal	to'rtta, gorizontal, vertikal, qiya, o'ta qiya
2	Kon lahimlari ta'rifini aniqlang.	kon ishlari olib borilishi natijasida yer po'stida hosil bo'lgan sun'iy bo'shliqlar	yer po'stida turli geologik jarayonlar natijasida hosil bo'lgan bo'shliqlar	foydali qazilmani qazib olish uchun maxsus hosil qilingan yo'llar	razvedka ishlariga mo'ljallangan burg'u quduqlar
2	Kon lahimlari shaklini tanlashga ta'sir etuvchi asosiy omillarni aniqlang.	lahim o'tiladigan massivning fizik-mexanik xususiyatlari, lahimning ishlash muddati, vazifalari va mustahkamlagich turi	shaxta maydoni o'lchamlari	foydalma qazilmani yotish sharoitlari	lahimlarni barpo qilish usuli
2	Kon lahimlarida	kovjoy (zaboy)	lahim asosi (osti)	lahim yoni	kirma

	foydali qazilma yoki jinslarni bevosita masivdan ajratib olinadigan joy nomini aniqlang.				
2	Kon lahimlarini saqlashga ta'sir etuvchi eng asosiy omilni ko'rsating.	foydali qazilma jinslarining turg'unligi	foydali qazilma va jinslar tarangligi	foydali qazilma va jinslar zichligi	foydali qazilma va jinslar qayishqoqligi
2	Kon lahimlarini o'tishda bajariladigan asosiy jarayonlarni ko'rsating?	massivdan foydali qazilma (yoki jinslarni) ajratib olish, uni transport vositasiga yuklash va doimiy mustahkamlagichlarni o'rnatish	shamollatish va siqilgan havo quvurlarini uzaytirish	temir yo'l, konveyer va kabellarni uzaytirish	suv chiqarish ariqchasini hosil qilish
2	Kon lahimlarini o'tishning burg'ilab-portlatish usulida o'tish lahim qiyaligi nechta gradus bo'lganda qo'llanishi mumkin.	$\alpha = 0 - 90$	$\alpha = 0 - 30$	$\alpha = 30 - 60$	$\alpha = 20 - 40$
2	Kon massivdagi jinslarning qanday xususiyatlari kontekstologik xususiyatlarga tegishli.	qattqlik, tirnovchanlik (abrazivlik), darzdorlik, turg'unlik	yaxlitlik, qo'zg'almaslik, monolitlik	suvdorlik	gazdorlik
2	Kon tayyorlov	shtreklar, pechlar,	shurflar, ko'r stvollar	kvershlaglar,	tik va qiya stvollar

	lahimlarini ko'rsating?	ortlar, ko'tarmalar		kameralar, lavalalar	
2	Koni ochuvchi va qazishga tayyorlovchi lahimlar qattiq kon massividan o'tilganda, asosan qaysi usul qo'llaniladi?	burg'ulab-portlatish usuli (shpur va skvajinalarni portlatish yordamida)	mexanik usul (lahim o'tish kombaynlari, zarba bolg'asi yordamida)	gidravlik usul (yuqori bosim va tezlikka ega bo'lgan suv oqimi yordamida)	aralash usul (mexanik, gidravlik, burg'ulab-portlatish usullarini birgalikda qo'llash asosida)
2	Konlarni qazib olishda foydali qazilma yo'qotilishi miqdoriga ta'sir etuvchi asosiy omilni ko'rsating.	yer yuzidagi inshoot va kon lahimlarini saqlash maqsadida qoldiriladigan seliklarda foydali qazilmani qolib ketishi	kon-geologik sharoitlarni ayrim uchastkalarda murakkab bo'lishi	foydali qazilmani qayta ishlash jarayonlarida yo'qotilishi	qazib olingan foydali qazilmani yuklash va tashish jarayonlarida yo'qotilish
2	Konchilik amaliyotida foydali qazilmani yo'qotilishi miqdoriga ta'sir etuvchi asosiy omilni ko'rsating.	yer yuzidagi inshootlar va kon lahimlarini saqlash maqsadida qoldiriladigan seliklardagi yo'qotilish	foydali qazilmani qazib-yuklash va tashish jarayonlaridagi yo'qotilish	foydali qazilmani qayta ishlash jarayonidagi yo'qotilish	qo'llanilayotgan texnologiyaning kamchiliklari asosida yo'qotilish
2	Konchilik korxonalarida qazish ishlarini tashkil kilish ishlarini surilma grafigi belgisini ko'rsating.	ta'mirlash va tayyorlov ishlari grafikga kiritiladi va ularni bajarish sutka davomida turli vaqtlarda amalga oshiriladi	ta'mirlash va tayyorlash ishlari grafikga kiritilmaydi	ta'mirlash va tayyorlash ishlarini bajarish grafikga kirgiziladi, fakat birinchi smenada bajariladi	ta'mirlash va tayyorlash ishlari sutkaning muayyan bir vaqtida bajarilishi grafikda aks ettiriladi
2	Ko'mir konlarini	qatlam qalinligi	qatlam qalinligidan	og'ish burchagi	har qanday

	sidirg'asiga qazish tizimi qanday sharoitlarda qo'llaniladi.	yupqa va og'ish burchagi 12 grad gacha bo'lgan qatlamlarni qazib olishda	qat'iy nazar gorizontal joylashgan ko'mir qatlamlarini qazib olishda	qanday bo'lishidan qat'iy nazar yupqa (0,8 m dan kichik) ko'mir qatlamlarini qazib olishda	o'lchamlarga ega bo'lgan ko'mir qatlamlarini qazib olishda
2	Ko'mirni yer osti usulida qazishda kovjoy oldi bo'shlig'i minimal kengligini ko'rsating.	2,0 – 2,5 m	1,0 – 1,5 m	4,0 – 6,0 m	7,0 – 8,0 m
2	Lahim atrof jinslari deformasiyasi ta'rifini aniqlang.	bosimga aks ta'sir etuvchi (mustahkamlagich qarshiligi) kuchlar etarli bo'lmasligi sababli lahim shaklini o'zgarishi	lahim atrof jinslari kuchlanishining qayta taqsimlanib, bir yo'nalish bo'yicha markazlashuvi	lahim o'tilgandan so'ng kon bosimi hosil bo'lishi	aks ta'sir kuchlari kamligi tufayli lahimning butkul buzilishi
2	Lahim o'tish sikli davomiyligi ta'rifini aniqlang.	siklda faqat ketma-ket bajariladigan jarayon va operatsiyalarga sarflanadigan vaqt yig'indisi	siklda faqat bir vaqt parallel bajariladigan asosiy va yordamchi jarayonlarga sarflanadigan vaqt yig'indisi	siklda bajariladigan barcha asosiy jarayonlarga sarflanadigan vaqt yig'indisi (parallel yoki ketma-ketligidan qat'iy nazar)	siklda bajariladigan barcha yordamchi jarayon va operatsiyalarga sarflanadigan vaqt yig'indisi
2	lahim o'tish sikli qaysi jarayonlardan tashkil topadi.	belgilangan masofagacha lahim o'tish uchun qayta-qayta takrorlanadigan	bir ish kuni davomida bajariladigan jarayon va operatsiyalar majmuidan	kon massasini massivdan ajratib olish uchun bajariladigan asosiy	bir sutka davomida bajariladigan ishlar majmuidan

		asosiy va yordamchi jarayonlar hamda operatsiyalar majmuidan		jarayon va operatsiyalardan	
2	Lentali konveyerlar qiyaligi qanday bo'lgan kon lahimlarida qo'llanishi mumkin.	qiyaligi 18 grad gacha bo'lgan lahimlar	faqat gorizontal kon lahimlarida	qiyaligi 25 grad gacha bo'lgan lahimlar	qiyaligi 30 grad gacha bo'lgan lahimlar
2	Massivdan ajratib olingan (maydalangan) kon jinslari xossalari aniqlang.	bo'lakdorlik, sochiluvchanlik	mo'rtlik	g'ovakdorlik	suvdorlik va gazdorlik
2	Mexanik usulda lahim o'tish jinslar qattqlik koeffisienti (f) qancha bo'lganda qo'llanishi mumkin.	$f = 4 - 7$	$f \geq 8$	$f \geq 10$	$f \geq 12$
2	Og'ish burchagi 18 grad - 39 grad bo'lgan qatlam turi nomini ko'rsating.	qiya	o'ta qiya	tik	yotiq
2	Ochik kon ishlari necha davrga bo'linadi.	to'rtta	oltita	uchta	beshta
2	Ochiq kon ishlari ta'rifini ko'rsating?	yer yuzida turib foydali qazilmani qazib olishni ta'minlaydigan barcha kon ishlari majmui	qoplama jinslarni qazib olib foydali qazilmaning ustini ochish bilan bog'lik barcha ishlar majmui	qazib olingan foydali qazilmani yuklash, tashish va omborlarga joylashtirish ishlari majmui	qoplama jinslarni qazish, yuklash, tashish va ag'darmalarga joylashtirish ishlari majmui

2	Ochiq kon qazish amaliyotida zamonaviy qazib-yuklovchi vositalar (EKG-8, EKG-12,5 ekskavatorlari) qo'llanilganda pog'ona balandligi (h) qancha bo'lishi mumkin.	$h=16-19\ m$	$h=8-10\ m$	$h=20-25\ m$	$h=30\ m$
2	Ochiq kon qazish tizimining asosiy elementlarini ko'rsating.	pog'onalar, karyer ish fronti, tashish va muhofaza bermalari (supalari)	karyerining kengligi, uzunligi	karyerining chuqurligi, kengligi va uzunligi	pog'onaning qiyalik burchagi va balandligi
2	Prof. Ye.F.Sheshko tavsiya etgan ochiq kon qazish tizimi tasnifi asosida nima yotadi	qoplama jinslarni qazib olib ag'darmalarga tashish yo'nalishi (ko'ndalang, o'zinasiga va h.k)	qoplash jinslarni qazib olish texnologiyasi	foydasiz jinslar ag'darmalarini hosil qilish usuli	qoplama jins va foydali qazilmani qazib-yuklash ishlarida qo'llanadigan mexanizatsiya vositalari
2	Ruda konlarini yer osti usulida qazib olish tizimlari qazishdan hosil bo'lgan bo'shlikni asrash necha sinfga bo'linadi	3 sinfga	5 sinfga	2 sinfga	4 sinfga
2	Ruda tanasi qavatlarga ajratib polli usulda qazishga	qavat vertikal balandligi 60-80 m, pol kengligi 50-300	qavat vertikal balandligi 20-30 m, pol kengligi 40-60 m	qavat vertikal balandligi 40-50 m, pol kengligi 80-100	qavat vertikal kengligi 80-100 m, pol kengligi 100-

	tayyorlanganda qavat va polning o'lchamlari qanday bo'lishini aniqlang	m		m	200 m
2	Ruda shaxta maydonini qavatlarga ajratib, polli usulda qazishga tayyorlashda qavat va polning o'lchamlarini qancha bo'lishi mumkin	qavat balandligi 60-80, pol kengligi 50-300 m	qavat balandligi 20-30 m, pol kengligi 10-100 m	qavat balandligi 80-100 m, pol kengligi 30-200 m	qavat va pol o'lchamlari ruda yotqizig'ining o'lchamlariga teng
2	Rudniklarda tashish masofasi 500 m dan ko'p bo'lganda gorizontal va qiyaroq lahimlarda qo'llanadigan asosiy transport vositalarini ko'rsating	lokativ va avtotransport vositalari	skrepyer qurilmasi	pnevmotransport qurilmasi	gidrotransport qurilmasi
2	Tanlab olingan konni ochish usuli kon qazish korxonasi kamida necha yil davomida mo'tadil ishlashini ta'minlash kerak	10-15 yil	5-6 yil	20-25 yil	30 yil
2	Tor kovjoyli lahim o'tish usuli qanday sharoitlarda qo'llaniladi	lahim balandligi qatlam qarshiligidan kichik yoki bir tarkibli kon	lahim balandligi qatlam qalinligidan katta bo'lganda	qatlam qalinligi o'zgaruvchan bo'lganda	lahim o'tadigan massiv suvchanlik darajasi yuqori bo'lganda

		massividan o'tilganda			
	O'zbekiston Respublikasi dunyo miqyosida nodir metallar zaxirasi bo'yicha nechinchisi o'rinda turadi	to'rtinchi o'rinda	ikkinchi o'rinda	uchinchi o'rinda	beshinchisi o'rinda
2	O'zbekiston Respublikasi nodir metallarni qazib chiqarish bo'yicha dunyo miqyosida nechinchisi o'rinda turadi	yettinchi o'rinda	uchinchi o'rinda	beshinchisi o'rinda	to'qqizinchi o'rinda
2	Uzluqli tamoyilida ishlaydigan transport vositalarini ko'rsating	barcha g'ildirakli transport vositalari	konveyerlar (lentali, sidirg'ichli, plastinkali)	pnevmatik transport qurilmasi	gidravlik transport qurilmasi
2	Umumshaxta texnologik bo'linmalarini tashkil qiluvchi xizmatlarni ko'rsating	shaxta ichi transporti, shaxtani shamollatish, shaxtani suvsizlantirish, yuklarni yer yuziga ko'tarish va tushirish bilan bog'liq bo'lgan xizmatlar	shaxta elektr ta'minotiga oid xizmatlar	geologik, gidrogeologik va marksheyderlik xizmatlar	mehnat va ish haqini me'yorlash, rejalash bo'limi xizmatlari
2	O'ta qiya (tik) konlarni ochish asosan qaysi koni ochish sxemasi tavsiya qilinadi	tik stvollar va qavat kvershlaglar bilan ochish sxemasi	qiya stvollar bilan ochish sxemasi	shtolnya va ko'r stvollar bilan ochish sxemasi	aralash ochish sxemasi

2	Foydali qazilma atamasi ta'rifini ko'rsating	tabiiy holda yer qobig'ida hosil bo'lgan odamlar ishlatganda samara beradigan mineral moddalar	noorganik moddalardagi foydali komponentlar	tarkibida sifati past va miqdori katta bo'lgan, tabiiy holda yer qobig'ida hosil bo'lgan minerallar	organik moddalardagi foydali komponentlar
2	Foydali qazilma va kon jinslari qattqlik ko'effisenti $f > 7$ bo'lganda massivdan ajratib olish usulini ko'rsating	burg'ilab-portlatish	mexanik	mexano-gidravlik	gidravlik
2	Foydali qazilma va ruda bo'laklarining kondision o'lchamlari nima asosida aniqlanadi	ruda tashish lahimlari va uskunalarining o'lchamlari bo'yicha	ruda tarkibidagi mineral donalari o'lchamlari bo'yicha	ruda va jinslarning massivdan ajratib olishga ko'rsatadigan qarshiligi bo'yicha	qo'llaniladigan PM turiga nisbatan
2	Foydali qazilma yoki kon jinsining qattqlik ko'effisenti (f) 4-7 dan katta bo'lganda ularni massivdan ajratib olish usulini ko'rsating	burg'ilab-portlatish usuli	mexanik usul	gidravlik usul	mexanogidravlik usul
2	Foydali qazilma yotqizig'ining gorizontal yo'nalishdagi eng katta o'lchami qanday nomlanadi	cho'ziqlik	kenglik	qalinlik	og'ish

2	Foydali qazilma qatlami deganda nimani tushunasiz	ustki va ostki tomonlaridan taxminan bir-biriga parallel tekisliklar bilan chegaralangan kon yotqizig'i	har ikki tomonidan o'zaro parallel bo'lmagan tekisliklar bilan chegaralangan foydali qazilma yotqiziq'lari	ustki va ostki tomondan tekisliklar bilan chegaralangan ponasimon ko'rinishdagi kon yotqizig'i	yer tomir ko'rinishidagi kon yotqizig'i
2	Foydali qazilma qatlami necha va qanday o'lchamlar bilan tavsiflanadi	uchta, uzunlik (cho'ziqlik), kenglik va qalinlik bilan	ikkita, yer qobig'ida egallagan maydonni sathi va qalinligi bilan	to'rtta, uzunlik, kenglik, qalinlik, chuqurlik bilan	beshta, uzunlik, kenglik, qalinlik, chuqurlik va egallangan maydoni sathi bilan
2	Foydali qazilma qatlami ta'rifini ko'rsating	ustki va ostki yonlari tomonidan tekisliklar bilan chegaralangan ponasimon ko'rinishga ega bo'lgan kon yotqizig'i	har ikki tomonidan turli yo'nalishga ega bo'lgan chegaralangan kon yotqizig'i	ustki va ostki yonlari tomonidan bir-biriga parallel o'tkazilgan tekisliklar bilan chegaralangan kon yotqizig'i	linza ko'rinishiga ega bo'lgan kon yotqizig'i
2	Foydali qazilma konlarini yer osti usulida qazib olish tizimi ta'rifini ko'rsating	kon-tayyorlov va kon qazish ishlarini vaqt va makon bo'yicha o'zaro bog'lab olib borishning muayyan tartibi	kon-tayyorlov va foydali qazilmani massivdan ajratib olish ishlarini bajarishning muayyan tartibi	kon qazish va kon-tayyorlov ishlarini samaradorligini ta'minlaydigan jarayonlar majmui	kon qazish ishlari xavfsizligini ta'minlaydigan texnologiya jarayonlari majmui
2	Hozirgi vaqtda shaxta va rudniklarni eng ko'p qismi qaysi usulda barpo etiladi	burg'ilab-portlatish usulida	mexanik usulda	mexano-gidravlik usulda	aralash usulda

2	Cho'kindi jinslarning mumkin bo'lgan qalinligini aniqlang	0 dan 500 m gacha	0 dan 800 m gacha	0 dan 300 m gacha	0 dan 200 m gacha
2	Cho'kindi jinslarning mumkin bo'lgan qalinligini ko'rsating	0 dan 500 m gacha	0 dan 1000 m gacha	0 dan 800 m gacha	0 dan 300 m gacha
2	Shaxta (karyer) maydoni ta'rifini ko'rsating	bita korxonadan qazib olish uchun ajratilgan kon maydonining qismi	foydali qazilma konining umumiy maydoni	kon korxonasi qurilish uchun ajratilgan kon ajratmasi	kon maydonining balans zaxiraga ega bo'lgan qismi
3	Shaxta (rudnik) maydoni qavatli usulda qazishga tayyorlash qanday tavsifga ega bo'lgan ruda tanalarini qazib olishda qo'llaniladi	bir gorizontda joylashgan bir necha ruda tanalarini	tik va o'ta qiya rudalarni	qiyaroq joylashgan ruda tanalarini	gorizontda joylashgan ruda tanalarini
3	Shaxta va rudniklarda shaxta ichi transporti necha texnologik bo'g'indan tashkil topadi	uchta bo'g'indan	ikki bo'g'indan	to'rtta bo'g'indan	beshta bo'g'indan
3	Shaxta maydoni sanoat zaxirasini aniqlang	qazish va tashish jarayonlarida mumkin bo'lgan foydali qazilma yo'qotilishini ayirib tashlangandan so'ng qolgan balans	zamonaviy texnika va texnologiya bilan qazib olinganda samara beradigan shaxta maydoni zaxirasining bir qismi	sifati bo'yicha iste'molchilar talabini qondiradigan umumiy zaxiraning bir qismi	shaxta maydonining balansdan tashqari zaxirasi

		zaxira			
3	Shaxta maydonini ochish deganda nimani tushunasiz	yer yuzi bilan foydali qazilma yotqizig'i o'rtasida ishlab chiqarish aloqalarini ta'minlovchi tik, qiya va gorizontal lahimlar barpo qilish	kon yotqizig'i bo'ylab shtreklar, ortlar va boshqa lahimlar o'tish	qazish lahimlari (pech, ort va h.k.) o'tish orkali kovjoylar hosil qilishni	foydali qazilma ustidagi qoplama jinslarni qazib olib, uning ustini ochishni
3	Shaxta maydonini ochish deganda nimani tushunasiz	kon yotqizig'i bo'ylab shtreklar, ortlar va boshqa lahimlar o'tish	foydali qazilma konini o'rganish uchun yer yuzidan foydali qazilma yotqizig'igacha turli lahimlar o'tishni	yer yuzi bilan foydali qazilma yotqizig'i o'rtasidagi ishlab chiqarish aloqalarini ta'minlovchi tik, qiya va gorizontal lahimlar barpo qilishni	qazish lahimlari (pech, ort va h.k.) o'tish orqali kovjoylar hosil qilishni
3	Shaxta maydonini ochish deganda nimani tushunasiz	yer yuzi bilan foydali qazilma yotqizig'ini o'rtasida ishlab chiqarish ishlab chiqarish aloqalarini ta'minlash maqsadida barpo etilgan lahimlar majmuini	foydali qazilma yotqizig'ini shaxta maydoni hududida yotish sharoitini o'rganish uchun barpo etilgan lahimlar majmuini	foydali qazilma yotkizi bo'ylab o'tilgan turli kon lahimlari majmuini	ko'tarmalar, pechlar va boshqa lahimlar barpo qilib qazish kovjoylarini hosil qiladigan lahimlar majmuini
3	Shaxta maydonini polli usulda qazishga tayyorlash qanday ruda tanalarini qazib olishda	qavat hududida joylashgan kichik qalinlikga ega bo'lgan gorizontal va yotik	o'ta qiya va tik joylashgan ruda tanalarini	qiya joylashgan qalin ruda tanalarini	gorizontal joylashgan ruda tanalarini

	qo'llaniladi	ruda tanalarini			
3	Shaxta maydonini polli usulda qazishga tayyorlashda bremsberg (uklon)ga parallel o'tkaziladigan yo'laklarni vazifasini ko'rsating	odamlar va yordamchi materiallarni tashish	qazib olingan foydali qazilmani pastga tushurish yoki yuqoriga ko'tarish	kovjoy va boshqa lahimlarni shamollatish	yer osti suvlarini chiqarib tashlash
3	Shaxta maydonining cho'ziqlik bo'yicha o'lchami qancha bo'lganda stvollar maydonining har ikki chekkasiga joylashtiriladi	cho'ziqlik bo'yicha o'lchami 600-800 m dan kam bo'lganda	cho'ziqlik bo'yicha o'lchami qanday bo'lgandan kat'iy nazar	cho'ziqlik bo'yicha o'lchami 900-1000 m bo'lganda	cho'ziqlik bo'yicha o'lchami 1000-1200 m bo'lganda
3	Shaxtalarda kovjoy oldi bo'shligi eni 2 m masofada ochilgan bo'lib, 1 sutka davomida buzilmay tursa, bu massiv turg'unlik bo'yicha qaysi sinfga kiradi	o'rtacha turg'un	turg'un emas	turg'un	mutlaqo turg'un
3	Shaxtalarning suvdorlik koeffisienti deganda nimani tushunasiz	sutka davomida shaxtadan chiqarib tashlangan suv miqdorini sutkada qazib olingan foydali qazilmaga bo'lgan	yildavomida shaxtaga oqib kelgan suv hajmini shu vaqt ichida shaxtadan qazib olingan kon massasi miqdoriga	smena davomida shaxtadan chiqarib tashlangan suv miqdorini qazib olingan kon massasi miqdoriga bo'lgan	yil davomida shaxtadan chiqarib tashlangan suv miqdorini shaxta maydonidagi balans zaxiraga nisbati

		nisbatini	bo'lgan nisbatini	nisbatini	
3	Yupqa kon yotqizig'ini o'lchamini aniqlang	0,71-1,2 m	0-0,7 m	1,21-3,5 m	2,5-4,0 m
3	Yupqa o'rtacha qalinlikga ega va og'ish burchagi 12° gacha bo'lgan qatlamlarni qazishda qo'llaniladigan asosiy qazish tizimini ko'rsating	sidirg'asiga qavatlariga bo'lib qazish tizimi	qisqa kovjoyli qazish tizimi	shifr jinslarini majburiy qulatilishga asoslangan qazish tizimi	aralash qarshi tizimi
3	Bevosita yer yuzi bilan tutashuvchi tik yoki qiya o'tiluvchi asosiy ochuvchi kon lahimi	stvol	ko'r stvol	shtolnya	bremsberg
3	Chuqurligi 100 metrgacha bo'lgan bevosita yer yuzi bilan tutashuvchi asosan qidiruv maqsadlarida o'tiluvchi tik (ayrim hollarda qiy o'tiluvchi kon lahimi	shurf	Stvol	ko'r stvol	uklon
3	Bevosita yer yuzi bilan tutashuvchi gorizontal asosiy ochuvchi kon lahimi	shtolnya	shtrek	kvershlag	ort
1	Har xil tog' jinslarini qazib olishda va turli-	ochiq kon ishlari	qazish texnologiyasi	ishlab chiqarish texnologiyasi	ochiq kon ishlari texnologiyasi

	tuman qazilmalar, chuqurliklarni kovlash maqsadida yer ustida turib olib boriladigan ishlar yig'indisiga ... deb aytiladi.				
1	Foydali qazilmalarni ochiq usulda qazib olish texnologiyasi ikkita aspektni o'z ichiga oladi:	ishlab chiqarish jarayonlari texnologiyasi va ochiq kon ishlari texnologiyasi	qazib olish texnologiyasi va tashish texnologiyasi	kon lahimlari kompleksi sifatida karyermuhiti va vaqti bo'yicha konni qazib olish qurilishi va rivojlanishi	tashish va jinslarni g'aramlash
1	Qazish tizimi deb ... aytiladi.	karyer maydoni chegarasida yoki uning uchastkasida tartibli va ketma-ket bajariladigan ochiq kon ishlariga	har xil tog' jinslarini qazib olishda va turli-tuman qazilmalar, chuqurliklarni kovlash maqsadida yer ostida turib olib boriladigan ishlar yig'indisiga	texnik vositalarning quvvatini hisobga olgan, fundamental bilimlar qonuniyatlariga asoslangan usullar bilan qazib olinadigan va mexanizasiyalashtirilgan qabul asosida tashkil etilgan, bir-biri bilan aloqador kon ishlari jarayonlari yig'indisiga	bir vaqtda karyerichida qazish ishlari olib borilayotgan pog'onalar yig'indisiga
1	Tog' jinlari kelib chiqishiga ko'ra ..	cho'kindi, magmatik va metamorfik	magmatik va metamorfik	cho'kindi va magmatik	tub joyli, metamorfik va

	quyidagi turlarga bo'linadi.				magmatik
1	Ochiq usulda qazib olishda barcha tog' jinslari umumiy holda quyidagi guruhlariga bo'linadi:	qoyali va yarim qoyali tog' jinslariga (ularning tabiiy holatida buzilgan tog' jinslari (birinchi guruhdagi tog' jinslarining tabiiy yoki biror kuch ta'siri natijasida o'zgargan holatda mustahkam, yumshoq (bog'lanuvchan) va sochiluvchan tog' jinslari	qoyali va yarim qoyali tog' jinslariga (ularning tabiiy holatida buzilgan tog' jinslari (birinchi guruhdagi tog' jinslarining tabiiy yoki biror kuch ta'siri natijasida o'zgargan holatda	buzilgan tog' jinslari (birinchi guruhdagi tog' jinslarining tabiiy yoki biror kuch ta'siri natijasida o'zgargan holatda mustahkam, yumshoq (bog'lanuvchan) va sochiluvchan tog' jinslari	mustahkam, yumshoq (bog'lanuvchan) va sochiluvchan tog' jinslari
1	Buzilgan tog' jinslari bog'liqlik darajasi bo'yicha nechta kategoriyaga bo'linadi:	3 ta kategoriyaga	5 ta kategoriyaga	2 ta kategoriyaga	6 ta kategoriyaga
1	Buzilgan tog' jinslari bo'lakligi bo'yicha nechta kategoriyaga bo'linadi:	4 ta kategoriyaga	5 ta kategoriyaga	3 ta kategoriyaga	6 ta kategoriyaga
1	Foydali qazilmalar quyidagilarga ajratiladi:	metall, nometall, yonuvchi va qurilish tog' jinslariga	metall, nometall va qurilishi tog' jinslariga	qurilish tog' jinslari va yonuvchi tog' jinslariga	metall, nometall va yonuvchi tog' jinslariga
1	Foydalanishga yaroqliligini va	foydali qazilma sifati	foydali ko'rsatkichlar	zararli ko'rsatkichlar	aralashuv

	iqtisodiy samaradorligini aniqlovchi xususiyatlar majmuiga ... deyiladi.				
1	Yo'qolish (poteri) deb ... aytiladi:	kondision foydali qazilmalarning yer qa'rida qolib va qoplovchi jins tarkibiga qo'shilib ketishi, yuklash va tashish oqibatida hamda boshqa hollarda hajmning kamayishiga	kon ishlarini olib borish jarayonida qoplovchi jinslarning va kondisiya talabiga javob bermaydigan foydali qazilmalar turlarining kondisiya talabiga javob beruvchi foydali qazilmaga aralashuvi	foydalanishga yaroqliligini va iqtisodiy samaradorligini aniqlovchi xususiyatlar majmuiga	karyermaydoni chegarasida yoki uning uchastkasida tartibli va ketma-ket bajariladigan ochiq kon ishlariga
1	Aralashuv (razubojivanie) deb ... aytiladi.	kon ishlarini olib borish jarayonida qoplovchi jinslarning va kondisiya talabiga javob bermaydigan foydali qazilmalar turlarining kondisiya talabiga javob beruvchi foydali qazilmaga aralashuvi	kondision foydali qazilmalarning yer qa'rida qolib va qoplovchi jins tarkibiga qo'shilib ketishi, yuklash va tashish oqibatida hamda boshqa hollarda hajmning kamayishiga	foydalanishga yaroqliligini va iqtisodiy samaradorligini aniqlovchi xususiyatlar majmuiga	karyer maydoni chegarasida yoki uning uchastkasida tartibli va ketma-ket bajariladigan ochiq kon ishlariga
1	Konlar shakliga qarab quyidagilarga bo'linadi:	qatlamsimon uyumlar va qatlamlar murakkab shaklli uyumlar tektonik buzilgan qatlamlar	ustki turdagi konlar chuqur turdagi konlar tog'li turdagi konlar baland-chuqur turdagi konlar	murakkab shaklli uyumlar tektonik buzilgan qatlamlar tizimi	qatlamsimon uyumlar va qatlamlar

		tizimi			
1	Uyumlarni yer yuzasiga nisbatan joylashishiga qarab konlar quyidagilarga ajratiladi:	ustki turdagi konlar chuqur turdagi konlar tog'li turdagi konlar baland-chuqur turdagi konlar	qatlamsimon uyumlar va qatlamlar murakkab shaklli uyumlar tektonik buzilgan qatlamlar tizimi	murakkab shaklli uyumlar tektonik buzilgan qatlamlar tizimi	qatlamsimon uyumlar va qatlamlar
1	Uyumlarning sifat taqsimoti va tuzilishi strukturasi bo'yicha konlar quyidagilarga bo'linadi:	bir komponentli – bir tuzilishli va sifat ko'rsatkichlari bir xilda taqsimlangan oddiy uyumlar uyumlarning planda va chuqurlikda joylashishi bo'yicha tur va navlari bir xilda taqsimlanmagan ko'p komponentli va ko'p navli murakkab strukturali uyumlarga	ustki turdagi konlar chuqur turdagi konlar tog'li turdagi konlar baland-chuqur turdagi konlar	qatlamsimon uyumlar va qatlamlar murakkab shaklli uyumlar tektonik buzilgan qatlamlar tizimi	murakkab shaklli uyumlar tektonik buzilgan qatlamlar tizimi
1	Yerning ustki qismida ochiq kon ishlari olib borilishi natijasida hosil bo'lgan chuqurliklar yig'indisiga ... deb aytiladi.	karyer	qirqim	shaxta	pog'ona
1	Ko'mir sanoatida va sochilma konlarni	razrez	promisel	karyer	shaxta

	ochiq usul bilan qazib olishda karyerni ... deb ataladi.				
1	Pog'ona deb ... aytiladi:	alohida qazish, yuklash va tashish vositalariga ega bo'lgan (ta'minlangan) va pog'ona shaklidagi ishchi yuzaga ega bo'lgan tog' jinsi qatlamining bir qismiga	yerning ustki qismida ochiq kon ishlari olib borilishi natijasida hosil bo'lgan chuqurliklar yig'indisiga	yopiq qatlamlarni qazib olishda, foydali qazilmani qazib olgandan so'ng karyerda hosil bo'lgan maydonga	ochiq kon ishlari natijasida qazib olingan va keraksiz bo'lgan tog' jinslari va nokondision foydali qazilma to'planadigan joyga
1	Pog'onacha (podustup) deb ... aytiladi.	alohida qazish vositalari bilan qazib olinadigan, lekin barcha pog'onalar uchun umumiy bo'lgan transport vositalari bilan xizmat ko'rsatiladigan pog'onaning balandligi bo'yicha qismiga	alohida qazish, yuklash va tashish vositalariga ega bo'lgan (ta'minlangan) va pog'ona shaklidagi ishchi yuzaga ega bo'lgan tog' jinsi qatlamining bir qismiga	yerning ustki qismida ochiq kon ishlari olib borilishi natijasida hosil bo'lgan chuqurliklar yig'indisiga	yopiq katlamlarni qazib olishda, foydali qazilmani qazib olgandan so'ng karyerda hosil bo'lgan maydonga
1	Pog'onaning qazib olingan tomoni bo'yicha α_p burchak ostida chegaralovchi f qiyalik ... deyiladi.	pog'ona qiyaligi	ustki brovka	ostki brovka	ustki maydoncha

1	Pog'ona qiyaligini uning ostki va ustki maydonchalari bilan kesishgan chizig'iga mos ravishda ... deyiladi.	ustki va ostki brovkalar	ustki va ostki maydonchalar	transport va himoyalovchi maydon	ishchi maydon
1	Ish olib boriladigan pog'onani uning balandligi bo'yicha chegaralovchi gorizontal yuzaga ... deyiladi.	ustki va ostki maydonchalar	ustki va ostki brovkalar	transport va himoyalovchi maydon	ishchi maydon
1	Ishchi maydon deb ... aytiladi.	qazib olish uchun mo'ljallangan jihozlar (burg'ulash dastgohlari, ekskavatorlar, transport vositalari va b.) joylashgan maydon	ish olib boriladigan pog'onani uning balandligi bo'yicha chegaralovchi gorizontal yuzaga	pog'ona kiyaligini uning ostki va ustki maydonchalari bilan kesishgan chizig'i	pog'onaning qazib olingan tomoni bo'yicha α_p burchak ostida chegaralovchi f qiyalik
1	Yuqori pog'onaning yuqori brovkasini quyi pog'onaning quyi brovkasi bilan bog'lovchi chiziqlar orasidagi burchak ... deyiladi.	bortning qiyalik burchagi	pog'onaning qiyalik burchagi	ish olib boriladigan bortning qiyalik burchagi	ish olib borilmaydigan bortning qiyalik burchagi
1	Transport maydonchalari -	karyerdagi ishchi maydonlarni yuzaga	yopiq qatlamlarni qazib olishda, foydali	bort turg'unligini oshirish va shamol	yuqori pog'onaning

		bilan bog'lovchi transport yo'llari joylashishi uchun xizmat qiladi	qazilmani qazib olgandan so'ng karyerda hosil bo'lgan maydon.	ta'sirida pog'onalarining yemirilishi natijasida o'pirib tushadigan tog' jinslari bo'laklarini ushlab qolish uchun xizmat qiladi	yuqori brovkasini quyi pog'onaning quyi brovkasi bilan bog'lovchi chiziqlar orasidagi burchak
1	Himoyalovchi maydon –	bort turg'unligini oshirish va shamol ta'sirida pog'onalarining yemirilishi natijasida o'pirib tushadigan tog' jinslari bo'laklarini ushlab qolish uchun xizmat qiladi	karyerdagi ishchi maydonlarni yuza bilan bog'lovchi transport yo'llari joylashishi uchun xizmat qiladi	yopiq qatlamlarni qazib olishda, foydali qazilmani qazib olgandan so'ng karyerda hosil bo'lgan maydon	yuqori pog'onaning quyi brovkasini quyi pog'onaning quyi brovkasi bilan bog'lovchi chiziqlar orasidagi burchak
1	Yotiq qatlamlarni qazib olishda, foydali qazilmani qazib olingandan so'ng karyerda hosil bo'lgan maydon ... deyiladi.	qazib olingan maydon	ishchi maydon	transport maydonchasi	himoyalovchi maydon
1	Ochiq kon ishlari natijasida qazib olingan va keraksiz bo'lgan tog' jinslari va nokondision foydali qazilma boyliklari	ag'darma	karyer maydoni	ishlash zonasi	karyer kon ishlari fronti

	to'planadigan joyga ... deb aytiladi.				
1	Bir vaqtda karyerichida qazish ishlari olib borilayotgan pog'onalar yig'indisiga karyerning ... deyiladi.	ishlash zonasi	karyer maydoni	zaboyi	oxirgi chuqurligi
1	Karyerning bosh parametrlari:	oxirgi chuqurlik karyer osti o'lchamlari karyer bortining qiyalik burchaklari karyer chegarasidagi butun kon massasi hajmi foydali qazilmalarning karyerchegarasidagi zaxiralari	oxirgi chuqurlik karyerosti o'lchamlari karyerbortining qiyalik burchaklari karyerchegarasidagi butun kon massasi hajmi	karyer osti o'lchamlari pog'ona balandligi pog'ona qiyaligi	karyer chegarasidagi butun kon massasi hajmi pog'ona balandligi ishchi maydon kengligi
1	Ochiq kon ishlarining asosiy bosqichlari:	karyerning kon kapital ishlari olib borilishi mo'ljallangan qismini tayyorlash konni quritish va yer yuzasidan kelishi mumkin bo'lgan suvlardan to'sish kon-kapital ishlari konni qazib olish ishlari	tog' jinslarini qazib olishga tayyorlash tog' jinslarini qazish-yuklash kon massasini tashish qoplovchi tog' jinslaridan ag'darma hosil qilish foydali qazilmalarni boyitish	kon kapital ishlari tog' jinslarini qazib olishga tayyorlash tog' jinslarini qazish-yuklash tog' jinslarini tashish	karyerning kon kapital ishlari olib borilishi mo'ljallangan qismini tayyorlash konni quritish va yer yuzasidan kelishi mumkin bo'lgan suvlardan to'sish

		rekultivasiya ishlari			
1	Quritishning qanday turlari mavjud?	karyer maydonining yuza qismini quritish konni yer osti suvlaridan himoyalash konni dastlabki quritish konni joriy quritish	nanoslarni quritish karyer maydonining yuza qismini quritish koni yer osti suvlaridan himoyalash	konni dastlabki quritish konni joriy quritish	karyer maydonining yuza qismini quritish konni yer osti suvlaridan himoyalash
1	Konni ochish –	karyer qurilishi davrida transport vositalarining foydali qazilmagacha etib borishini ta'minlashdir	kapital hamda qirquvchi transheyalar o'tishdan iborat	foydali qazilmani yoki qoplovchi jinsini qazib olish uchun ish frontini yaratishdan iborat	hududdagi tabiiy sharoitni saqlash, buzilgan maydonlarni xalk xo'jaligi ehtiyojlariga yaroqli holga keltirish
1	Kapital transheya –	ishchi gorizontni ochish uchun xizmat qiluvchi ochiq qiya kon lahimi bo'lib, transport vositalarini yer yuzasidan kongacha etib borishini ta'minlaydi	gorizontal qiya kon lahimi bo'lib, foydali qazilmani yoki qoplovchi tog' jinsini qazib olish uchun ish frontini yaratib beradi	yotiq qatlamlarni qazib olishda, foydali qazilmani qazib olingandan so'ng karyerda hosil bo'lgan maydon	bort turg'unligini oshirish va shamol ta'sirida pog'onalarning yemirilishi natijasida o'pirib tushadigan tog' jinslari bo'laklarini ushlab qolish uchun xizmat qiladi
1	Qirqim transheya –	gorizontal qiya kon lahimi bo'lib, foydali qazilmani yoki qoplovchi tog' jinsini	ishchi gorizontni ochish uchun xizmat qiluvchi ochiq qiya kon lahimi bo'lib,	yotiq qatlamlarni qazib olishda, foydali qazilmani qazib olingandan	bort turg'unligini oshirish va shamol ta'sirida pog'onalarning

		qazib olish uchun ish frontini yaratib beradi	transport vositalarini yer yuzasidan kongacha etib borishini ta'minlaydi	so'ng karyerda hosil bo'lgan maydon	yemirilishi natijasida o'pirib tushadigan tog' jinslari bo'laklarini ushlab qolish uchun xizmat qiladi
1	Qazib olish ishlari –	belgilangan hajmda, talab etilgan sifat bilan va minimal yo'qotishda qazib olish va tashish ishlari	karyerqurilishi davrida transport vositalarining foydali qazilmagacha etib borishini ta'minlashdir	kapital hamda qirquvchi transheyalar o'tishdan iborat	foydali qazilmani yoki qoplovchi jinsini qazib olish uchun ish frontini yaratishdan iborat
1	Konda qazib olish ishlarining samaradorligi - ma'dansiz tog' jinslari hajmining qazib olingan foydali qazilma birligiga nisbati bilan aniqlanadi va bu nisbat ... deb ataladi.	qoplovchi tog' jinsi koeffisienti	joriy qoplovchi tog' jinsi koeffisienti	o'rtacha qoplovchi tog' jinsi koeffisienti	boshlang'ich qoplovchi tog' jinsi koeffisienti
1	Chegaraviy qoplovchi tog' jinsi koeffisienti –	ochiq kon ishlarining iqtisodiy sharti bo'yicha maksimal ruxsat etilgan	konda qazib olish ishlarining samaradorligi - ma'dansiz tog' jinslari hajmining qazib olingan foydali qazilma birligiga	karyerning chekka konturidagi yoki ma'lum uchastkasida ochish ishlaridan hosil bo'lgan tog' jinslari hajmining ushbu	ma'lum vaqt davomida massivdan ag'darmaga siljirilgan ochish ishlari hajmining shu vaqt davomida

			nisbati	konturdagi foydali qazilmaning umumiy hajmiga nisbati	amalda qazib olingan foydali qazilma hajmiga nisbati
1	O'rtacha qoplovchi tog' jinsi koeffisienti –	karyerning chekka konturidagi yoki ma'lum uchastkasida ochish ishlaridan hosil bo'lgan tog' jinslari hajmining ushbu konturdagi foydali qazilmaning umumiy hajmiga nisbati	karyerning chekka konturidagi yoki ma'lum uchastkasida ochish ishlaridan hosil bo'lgan tog' jinslari hajmining ushbu konturdagi foydali qazilmaning umumiy hajmiga nisbati	ma'lum vaqt davomida massivdan ag'darmaga siljirilgan ochish ishlari hajmining shu vaqt davomida amalda qazib olingan foydali qazilma hajmiga nisbati	gorizontal qatlam chegaralarida hosil qilingan ochish ishlari hajmining ushbu qatlamdagi foydali qazilma hajmiga nisbati
1	Joriy qoplovchi tog' jinsi koeffisienti –	ma'lum vaqt davomida massivdan ag'darmaga siljirilgan ochish ishlari hajmining shu vaqt davomida amalda qazib olingan foydali qazilma hajmiga nisbati	karyerning chekka konturidagi yoki ma'lum uchastkasida ochish ishlaridan hosil bo'lgan tog' jinslari xajmining Ushbu konturdagi foydali qazilmaning umumiy hajmiga nisbati	karyerning chekka konturidagi yoki ma'lum uchastkasida ochish ishlaridan hosil bo'lgan tog' jinslari hajmining ushbu konturdagi foydali qazilmaning umumiy hajmiga nisbati	karyerni ekspluatatsiya etish jarayonida ochish ishlaridan hosil bo'lgan tog' jinslari hajmining shu davrda qazib olingan foydali qazilma hajmiga nisbati
1	Qatlamli qoplovchi tog' jinsi koeffisienti –	gorizontal qatlam chegaralarida hosil qilingan ochish	Malum vaqt davomida massivdan ag'darmaga siljirilgan	karyerni ekspluatatsiya etish jarayonida ochish	karyer qurilishi davrida qazib olingan ochish

		ishlari hajmining ushbu qatlamdagi foydali qazilma hajmiga nisbati	ochish ishlari xajmining shu vaqt davomida amalda qazib olingan foydali qazilma hajmiga nisbati.	ishlaridan hosil bo'lgan tog' jinslari hajmining shu davrda qazib olingan foydali qazilma hajmiga nisbati	ishlari hajmining karyerkonturidagi foydali qazilma umumiy hajmiga nisbati
1	Ekspluatasion qoplovchi tog' jinsi koeffisienti –	karyerni ekspluatasiya etish jarayonida ochish ishlaridan hosil bo'lgan tog' jinslari hajmining shu davrda qazib olingan foydali qazilma hajmiga nisbati	gorizontal qatlam chegaralarida hosil qilingan ochish ishlarini hajmining ushbu qatlamdagi foydali qazilma hajmiga nisbati	ma'lum vaqt davomida massivdan ag'darmaga siljirilgan ochish ishlarini hajmining shu vaqt davomida amalda qazib olingan foydali qazilma hajmiga nisbati	karyerqurilishi davrida qazib olingan ochish ishlarini hajmining karyerkonturidagi foydali qazilma umumiy hajmiga nisbati
1	Boshlang'ich qoplovchi tog' jinsi koeffisienti –	karyer qurilishi davrida qazib olingan ochish ishlarini hajmining karyer konturidagi foydali qazilma umumiy hajmiga nisbati	karyerni ekspluatasiya etish jarayonida ochish ishlaridan hosil bo'lgan tog' jinslari hajmining shu davrda qazib olingan foydali qazilma hajmiga nisbati	gorizontal qatlam chegaralarida hosil qilingan ochish ishlarini hajmining ushbu qatlamdagi foydali qazilma hajmiga nisbati	ma'lum vaqt davomida massivdan ag'darmaga siljirilgan ochish ishlarini hajmining shu vaqt davomida amalda qazib olingan foydali qazilma hajmiga nisbati

1	Rejali qoplovchi tog' jinsi koeffisienti –	rejalashtirilgan ochish ishlari hajmining foydali qazilma tannarxini hisoblash uchun foydali qazilmaning rejalashtirilgan hajmiga nisbati	karyerqurilishi davrida qazib olingan ochish ishlari hajmining karyer konturidagi foydali qazilma umumiy hajmiga nisbati	karyerni ekspluatatsiya etish jarayonida ochish ishlaridan hosil bo'lgan tog' jinslari hajmining shu davrda qazib olingan foydali qazilma hajmiga nisbati	gorizontal qatlam chegaralarida hosil qilingan ochish ishlari hajmining ushbu qatlamdagi foydali qazilma hajmiga nisbati
1	Rekultivasiyaning maqsadi –	hududdagi tabiiy sharoitni saqlash, buzilgan yer maydonlarini xalq xo'jaligi ehtiyojlariga yaroqli holga keltirishdir	belgilangan hajmda, talab etilgan sifat bilan va minimal yo'qotishda qazib olish va tashish ishlarini tashkil etish	karyer qurilishi davrida transport vositalarining foydali qazilmagacha etib borishini ta'minlashdir	kapital hamda qirquvchi transheyalar o'tishdan iborat
1	Karyerlarda kon ishlari quyidagi ishlab chikarish jarayonlaridan iborat:	tog' jinslarini qazib olishga tayyorlash tog' jinslarini qazish-yuklash kon massasini tashish qoplovchi tog' jinslaridan ag'darma hosil qilish foydali qazilmalarni boyitish	karyerning kon kapital ishlari olib borilishi mo'ljallangan qismini tayyorlash konni quritish va yer yuzasidan kelishi mumkin bo'lgan suvlardan to'sish kon-kapital ishlari konni qazib olish ishlari rekultivasiya ishlari	kon kapital ishlari tog' jinslarini qazib olishga tayyorlash tog' jinslarini qazish-yuklash tog' jinslarini tashish	karyerning kon kapital ishlari olib borilishi mo'ljallangan qismini tayyorlash konni quritish va yer yuzasidan kelishi mumkin bo'lgan suvlardan to'sish

1	Tog' jinslarini turi va holatiga bog'liq holda tog' jinsini qazib olishga tayyorlash asosan quyidagi usullar yordamida amalga oshiriladi:	muzlashdan himoya qilish muzlagan tog' jinsini eritish gidravlik usulda tayyorlash mexanik yoki portlatish usuli bilan tayyorlash	mexanik yoki portlatish usuli bilan tayyorlash	muzlashdan himoya qilish muzlagan tog' jinsini eritish gidravlik usulda tayyorlash	kamera zaryadlarini qo'llash usuli qozon zaryadlarini qo'llash usuli skvajinali zaryadlash usuli qo'yma zaryadlash usuli
1	Tog' jinsini to'g'ridan to'g'ri qazib olish va transport vositasiga yuklash yoki qazib olishning o'zi mashinaning ishchi organi yordamida tog' jinsini bir joydan ikkinchi joyga siljitishi va ag'darmaga bo'shatishiga - ... deyiladi.	qazish – yuklash ishlari	kon massasini tashish	tog' jinslarini kazib olishga tayyorlash	ag'darma hosil qilish
1	Kon massasini tashish uchun qo'llaniladigan asosiy transport vositalari:	temir yo'l transporti avtomobil transporti konveyer transporti	bir kovshli ekskavatorlar, g'ildirakli va gusenisali yuklagichlar mexanik kuraklar avtomobil transporti	ko'p cho'michli rotorli ekskavatorlar zanjirli ekskavatorlar kombaynlar	temir yo'l transporti va avtomobil transporti
1	Temir yo'l transporti qanday holatlarda qo'llaniladi?	tashish masofasi 4 km va undan yuqori, yillik yuk aylanish	tashish masofasi 4-5 km bo'lgan, yillik yuk aylanish hajmi uncha	karyerda maydalangan kon massasini tashish	qoplovchi tog' jinslarini ag'darmaga

		hajmi esa 25 mln.t. va undan yuqori bo'lgan karyerlarda keng qo'llaniladi	katta bo'lmagan, ya'ni 15-25 mln.t. bo'lgan hollarda karyerlarda keng qo'llaniladi	uchun qo'llaniladi	bo'shatishda
1	Avtomobil transporti qanday holatlarda qo'llaniladi?	tashish masofasi 4-5 km bo'lgan, yillik yuk aylanish hajmi uncha katta bo'lmagan, ya'ni 15-25 mln.t. bo'lgan hollarda karyerlarda keng qo'llaniladi	karyerda maydalangan kon massasini tashish uchun qo'llaniladi	qoplovchi tog' jinslarini ag'darmaga bo'shatishda	foydali qazilmalarni boyitish fabrikalariga, qoplovchi tog' jinslarini ag'darmalarga tashishda
1	Konveyer transporti qanday holatlarda qo'llaniladi?	karyerda maydalangan kon massasini tashish uchun qo'llaniladi	tashish masofasi 4-5 km bo'lgan, yillik yuk aylanish hajmi uncha katta bo'lmagan, ya'ni 15-25 mln.t. bo'lgan hollarda karyerlarda keng qo'llaniladi	qoplovchi tog' jinslarini ag'darmaga bo'shatishda	foydali qazilmalarni boyitish fabrikalariga, qoplovchi tog' jinslarini ag'darmalarga tashishda
1	Ochiq kon ishlari natijasida qazib olingan qoplovchi tog' jinslarni va nokondision hisoblangan foydali qazilma to'planadigan joyga ... deb aytiladi.	ag'darma	karyer	qirqim	shaxta
1	Skvajinalarni burg'ulashning turlari?	aylanma burg'ulash sharoshkali burg'ulash zarbli-	aylanma burg'ulash sharoshkali burg'ulash zarbli-	termik (olovli) burg'ulash zarbli burg'ulash zarbli-	sharoshkali burg'ulash termik (olovli) burg'ulash

		aylanma burg'ulash termik (olovli) burg'ulash zarbli burg'ulash zarbli-buralishli burg'ulash	aylanma burg'ulash	buralishli burg'ulash	zarbli burg'ulash zarbli-buralishli burg'ulash
1	Tog' jinslarini burg'ulash asboblari bilan burg'ulashda ularning parchalanishga qarshilik darajasi ... deyiladi.	burg'ulanish	burg'ulash ko'rsatkichi	zaryadlash	qattqlik koeffisienti
1	Portlovchi moddalarni tog' jinsi massiviga joylashtirishning quyidagi ko'rinishlari mavjud:	kamera zaryadlarini qo'llash usuli qozon zaryadlarini qo'llash usuli skvajinali zaryadlash usuli shpurli zaryadlash usuli qo'yma zaryadlash usuli	kamera zaryadlarini qo'llash usuli qozon zaryadlarini qo'llash usuli	skvajinali zaryadlash usuli shpurli zaryadlash usuli	shpurli zaryadlash usuli qo'yma zaryadlash usuli
1	Chuqurligi 5 m gacha va diametri 75 mm gacha bo'lgan, tog' jinsi massivida silindrik shaklda o'yilgan bo'shliq ... deb ataladi.	shpur	skvajina	transheya	stvol
1	Chuqurligi 5 m dan yuqori va diametri 75 mm dan yuqori	skvajina	shpur	transheya	stvol

	bo'lgan, tog' jinsi massivida silindrik shaklda o'yilgan bo'shliq ... deb ataladi.				
1	Konchilikda qo'llaniladigan barcha mashinalar ishlash prinsipiga qarab quyidagi turlarga bo'linadi:	uzluksiz va davriy ishlovchi mashinalar	qazib yuklovchi mashinalar va ekskavasiyalovchi mashinalar	kazib tashuvchi va kazib yuklovchi mashinalar	qazib-yuklovchi va ag'darma hosil qiluvchi mashinalar
1	Konchilikda qazish-yuklash ishlarida qo'llaniladigan mashinalar transport vositalariga nisbatan quyidagilarga bo'linadi:	qazib-yuklovchi mashinalar ekskavasiyalovchi mashinalar qazib-tashuvchi mashinalar	uzluksiz va davriy ishlovchi mashinalar	qazib tashuvchi va qazib yuklovchi mashinalar	qazib-yuklovchi va ag'darma hosil qiluvchi mashinalar
1	Qazib - yuklovchi mashinalar –	foydali qazilmani qazib oladi va qazish joyining o'zida transport vositasiga yuklaydi	qazish joyida ishlaydi va cho'michi bilan qazilgan tog' jinsini mashina konstruksiyasida ko'rsatilgan masofaga yoki ag'darmaga yuklaydi	qazib olingan tog' jinsini iqtisodiy jihatdan samarali bo'lgan masofagacha tashiydi	foydali qazilmani qazib oladi va ag'darmaga yuklaydi
1	Ekskavasiyalovchi mashinalar –	qazish joyida ishlaydi va cho'michi bilan qazilgan tog' jinsini mashina konstruksiyasida	qazib olingan tog' jinsini iqtisodiy jihatdan samarali bo'lgan masofagacha tashiydi	foydali qazilmani qazib oladi va ag'darmaga yuklaydi	foydali qazilmani qazib oladi va cho'michi bilan qazilgan tog' jinsini mashina

		ko'rsatilgan masofaga yoki ag'darmaga yuklaydi			konstruksiyasida ko'rsatilgan masofaga yoki ag'darmaga yuklaydi.
1	Qazib – tashuvchi mashinalar –	qazib olingan tog' jinsini iqtisodiy jihatdan samarali bo'lgan masofagacha tashiydi	foydali qazilmani qazib oladi va ag'darmaga yuklaydi	foydali qazilmani qazib oladi va cho'michi bilan qazilgan tog' jinsini mashina konstruksiyasida ko'rsatilgan masofaga yoki ag'darmaga yuklaydi.	qazish joyida ishlaydi va cho'michi bilan qazilgan tog' jinsini mashina konstruksiyasida ko'rsatilgan masofaga yoki ag'darmaga yuklaydi
1	Draglaynlarning ishchi parametrlari:	cho'michlash radiusi, cho'michlash chuqurligi, yuklash radiusi, yuklash balandligi	cho'mich sig'imi, ekskavator o'lchamlari	cho'mich sig'imi, ekskavator o'lchamlari, erga beruvchi solishtirma bosimi, qiyaligi	cho'michlash radiusi va cho'mich sig'imi
1	Konchilikda qo'llaniladigan davriy ishlovchi mashinalar:	bir kovshli ekskavatorlar, g'ildirakli va gusenisali yuklagichlar, kabelli ekskavatorlar, mexanik kuraklar, buldozerlar va skreperelar	ko'p kovshli rotorli va zanjirli ekskavatorlar, buroshnekli qurilmalar, uzluksiz yuklovchi mashinalar, kombaynlar	bir kovshli ekskavatorlar va ko'p kovshli ekskavatorlar	g'ildirakli va gusenisali yuklagichlar, kabelli ekskavatorlar, mexanik kuraklar, buldozerlar va skreprelar

1	Konchilikda qo'llaniladigan uzluksiz ishlovchi mashinalar:	ko'p kovshli rotorli va zanjirli ekskavatorlar, buroshneqli qurilmalar, uzluksiz yuklovchi mashinalar, kombaynlar	bir kovshli ekskavatorlar va ko'p kovshli ekskavatorlar	g'ildirakli va gusenisali yuklagichlar, kabelli ekskavatorlar, mexanik kuraklar, buldozerlar va skreprelar	rotorli ekskavatorlar, bir kovshli ekskavatorlar, buldozerlar va skreprelar
1	Ishlatilish sferasiga qarab mexanik kurakli ekskavatorlar quyidagi turlarga bo'linadi:	karyerlarda ishlovchi ekskavatorlar, ochish ishlari uchun mo'ljallangan ekskavatorlar	ochish ishlari uchun mo'ljallangan ekskavatorlar, ag'darmalarda ishlovchi ekskavatorlar	karyerlarda ishlovchi ekskavatorlar, ag'darmalarda ishlovchi ekskavatorlar	zaboy va ag'darmalarda ishlovchi ekskavatorlar
1	Ko'p cho'michli zanjirli ekskavatorlarning asosiy parametrlari:	l_u - cho'michlash chuqurligi H_u - cho'michlash balandligi l - bo'shatish konsoli uzunligi	H_u - cho'michlash balandligi J_u - cho'michlash chuqurligi R_p - bo'shatish (yuksizlanish) radiusi $H_{p,max}$ - maksimal bo'shatish balandligi	R_{max} - maksimal cho'michlash radiusi R_{min} - minimal cho'michlash radiusi l - strelaning surilib chiqish balandligi R_p - bushatish (yuksizlanish) radiusi $H_{p,max}$ - maksimal bo'shatish balandligi	l_u - cho'michlash chuqurligi H_u - cho'michlash balandligi l - bo'shatish konsoli uzunligi $H_{p,max}$ - maksimal bo'shatish balandligi
1	Karyerlardagi avtomobil yo'llaridan foydalanish sharoitlariga qarab	kapital va vaqtinchalik yo'llar	kapital yo'llar va magistral yo'llar	magistral yo'llar va ag'darmalarda joylashgan yo'llar	vaqtinchalik yo'llar va ag'darmalarda joylashgan yo'llar

	yo'llar ... ga bo'linadi.				
	Avtomobil yo'lining o'tkazish qobiliyati –	ma'lum bir uchastkadan vaqt birligida o'tishi mumkin bo'lgan avtosamosvallar soni	avtosamosvallarning bir qator bo'lib, bir yo'nalish bo'yicha harakatlanishi	avtosamosvallar orasidagi vaqt intervali	avtosamosvallarning harakat tezligi
1	Avtotransportni zaboyda yuklashga qo'yish usullari quyidagilardan iborat:	ishchi maydonchada sirtmoqli burilish zaxodka ichkarisida sirtmoqli burilish zaxodka ichkarisida yopiq burilish zaxodka ichkarisida sirtmoqli burilish va yuklashga yopiq qo'yish ikki mashinani birdaniga zaboyga yuklashga qo'yish	ishchi maydonchada sirtmoqli burilish zaxodka ichkarisida sirtmoqli burilish zaxodka ichkarisida yopiq burilish	zaxodka ichkarisida sirtmoqli burilish va yuklashga yopiq qo'yish ikki mashinani birdaniga zaboyga yuklashga qo'yish	ishchi maydonchada sirtmoqli burilish ikki mashinani birdaniga zaboyga yuklashga qo'yish
1	Karyerlardagi konveyerlar transporti joylashishi va mo'ljaliga qarab quyidagi turlarga bo'linadi:	zaboydagi, to'plovchi, yuk ko'taruvchi, magistral va ag'darma konveyerari	zaboydagi, to'plovchi, yuk ko'taruvchi konveyerari	magistral va ag'darma konveyerari	zaboydagi, magistral va ag'darma konveyerari
1	Zaboy konveyerlari–	pog'ona ishchi maydonchasida joylashtirilib, kon massasini	karyerning yon qismida joylashgan bo'lib, ular bir yoki bir necha zaboy	ishchi bo'lmagan yoki vaqtinchalik ishchi bo'lmagan karyerqismida	karyeryuzasida joylashgan bo'lib, qoplama tog' jinslarini

		ekskavatoridan to'plovchi konveyerga tashishga mo'ljallangan	konveyeraridan yuk ko'taruvchi konveyerga tashishga mo'ljallangan	joylashgan bo'lib, karyerishchi qismidan konveYerga tashishga mo'ljallangan	ag'darmaga va foydali qazilmalarni boyitish fabrikasiga yoki omborlarga tashishga mo'ljallangan
1	To'plovchi konveyerlari–	karyerning yon qismida joylashgan bo'lib, ular bir yoki bir necha zaboy konveyeraridan yuk ko'taruvchi konveyerga tashishga mo'ljallangan	pog'ona ishchi maydonchasida joylashtirilib, konveYerga tashishga mo'ljallangan	ishchi bo'lmagan yoki vaqtinchalik ishchi bo'lmagan karyerqismida joylashgan bo'lib, karyerishchi qismidan konveYerga tashishga mo'ljallangan	karyeryuzasida joylashgan bo'lib, qoplama tog' jinslarini ag'darmaga va foydali qazilmalarni boyitish fabrikasiga yoki omborlarga tashishga mo'ljallangan
1	Yuk ko'taruvchi konveyerlari–	ishchi bo'lmagan yoki vaqtinchalik ishchi bo'lmagan karyerqismida joylashgan bo'lib, karyerishchi qismidan konveYerga tashishga mo'ljallangan	pog'ona ishchi maydonchasida joylashtirilib, konveYerga tashishga mo'ljallangan	karyerning yon qismida joylashgan bo'lib, ular bir yoki bir necha zaboy konveyeraridan yuk ko'taruvchi konveyerga tashishga mo'ljallangan	ag'darmalarda joylashgan
1	Magistral konveyerlari–	karyeryuzasida joylashgan bo'lib, qoplama tog' jinslarini ag'darmaga	ag'darmalarda joylashgan	pog'ona ishchi maydonchasida joylashtirilib, konveYerga tashishga mo'ljallangan	karyerning yon qismida joylashgan bo'lib, ular bir yoki bir necha zaboy

		va foydali qazilmalarni boyitish fabrikasiga yoki omborlarga tashishga mo'ljallangan		ekskavatordan to'plovchi konveYerga tashishga mo'ljallangan	konveyeridan yuk ko'taruvchi konveYerga tashishga mo'ljallangan
1	Temir yo'llar ish bajarish turiga qarab quyidagi turlarga bo'linadi:	vaqtinchalik va doimiy yo'llar	kapital yo'llar va magistral yo'llar	magistral yo'llar va ag'darmalarda joylashgan yo'llar	vaqtinchalik yo'llar va kapital yo'llar
1	Temir yo'l yuqori va quyi qurilmalardan iborat. Quyi qurilma –	suv chiqaruvchi va sun'iy inshootlardan iborat yer qoplamasidan iborat	ballast, shpal va mustahkamlangan relslardan iborat	ballast, shpallardan iborat	suv chiqaruvchi va sun'iy inshootlardan iborat yer qoplamasi, ballast, shpal va mustahkamlangan relslardan iborat
1	Temir yo'l yuqori va quyi qurilmalardan iborat. Yuqori qurilma –	ballast, shpal va mustahkamlangan relslardan iborat	suv chiqaruvchi va sun'iy inshootlardan iborat yer qoplamasidan iborat	suv chiqaruvchi va sun'iy inshootlardan iborat yer qoplamasi, ballast, shpal va mustahkamlangan relslardan iborat	mustahkamlangan relslardan iborat
1	Stansiya –	poezdlarni joylashtirishga, sostav to'plashga, texnik xizmati, tekshirish va bir yo'llik joylarda faqat	bir yo'llik joylarda faqat oldindan kelayotgan poezdni kutishga xizmat qiladi	poezdni to'xtatishga mo'ljallangan bo'lib, agar keyingi peregongacha yo'lda poezd bo'lsa postda kutiladi	poezdlarni joylashtirishga, sostav to'plashga, texnik xizmati, tekshirishga xizmat qiladi

		oldindan kelayotgan poezdni kutish uchun xizmat qiladi			
1	Raz'ezd –	bir yo'llik joylarda faqat oldindan kelayotgan poezdni kutishga xizmat qiladi	poezdlarni joylashtirishga, sostav to'plashga, texnik xizmati, tekshirish va bir yo'llik joylarda faqat oldindan kelayotgan poezdni kutish uchun xizmat qiladi	poezdni tuxtatishga mo'ljallangan bo'lib, agar keyingi peregongacha yo'lda poezd bo'lsa postda kutiladi	poezdlarni joylashtirishga, sostav to'plashga, texnik xizmati, tekshirishga xizmat qiladi
1	Post –	poezdni to'xtatishga mo'ljallangan bo'lib, agar keyingi peregongacha yo'lda poezd bo'lsa postda kutiladi	poezdlarni joylashtirishga, sostav to'plashga, texnik xizmati, tekshirishga xizmat qiladi	poezdlarni joylashtirishga xizmat qiladi	poezdlarni joylashtirishga, sostav to'plashga, texnik xizmati, tekshirish va bir yo'llik joylarda faqat oldindan kelayotgan poezdni kutish uchun xizmat qiladi
1	Ag'darmalarning karyer konturiga nisbatan joylashuviga qarab quyidagi turlarga bo'linadi:	ichki va tashqi ag'darmalar	doimiy va vaqtinchalik ag'darmalar	ichki, tashqi, doimiy va vaqtinchalik ag'darmalar	tashqi, doimiy va vaqtinchalik ag'darmalar
1	Turg'unligi bo'yicha ag'darmalar quyidagi	doimiy va vaqtinchalik	ichki, tashqi, doimiy va vaqtinchalik	tashqi, doimiy va vaqtinchalik	turg'un, ichki va tashqi ag'darmlar

	turlarga bo'linadi:	ag'darmalar	ag'darmalar	ag'darmalar	
1	Ag'darmaning asosiy parametrlari quyidagilardan iborat:	ag'darma balandligi - H_o ag'darma yarusi balandligi - h ag'darma eni - B_o ag'darma uzunligi - L_o ag'darma o'tish kengligi - A_o ag'darma egallab turgan yer uchastkasi yuzasi - S_o	ag'darma o'tish kengligi - A_o ag'darma egallab turgan yer uchastkasi yuzasi - S_o	ag'darma balandligi - H_o ag'darma yarusi balandligi - h ag'darma eni - B_o ag'darma uzunligi - L_o	ag'darma yarusi balandligi - h ag'darma eni - B_o ag'darma uzunligi - L_o ag'darma o'tish kengligi - A_o
1	Qoplovchi jinslarni tashish usuliga ko'ra ochiq usulda qazish tizimlari quyidagi turlarga bo'linadi:	transportsiz, transportli va Kombinatsiyalashgan qazish tizimlari	transportli va transportsiz qazish tizimlari	kombinatsiyalashgan qazish tizimlari	transportli va Kombinatsiyalashgan qazish tizimlari
1	Transportsiz qazish tizimida	qoplovchi jinslar ekskavatorlar yoki ag'darma hosil qilgichlar yordamida ichki ag'darmaga yotqiziladi yoki uyuladi	qoplovchi jinslarni transport vositalari yordamida tashiladi	qoplovchi jinslar qisman ichki va tashqi ag'darmalarga tashiladi	qoplovchi jinslar qisman ichki ag'darmalarga tashiladi
1	Transportli qazish tizimida -	qoplovchi jinslarni transport vositalari yordamida tashiladi	qoplovchi jinslar qisman ichki va tashqi ag'darmalarga tashiladi	qoplovchi jinslar qisman ichki ag'darmalarga tashiladi	qoplovchi jinslar ekskavatorlar yoki ag'darma hosil qilgichlar yordamida tashqi

					ag'darmaga yotqiziladi yoki uyuladi
1	Kombinatsiyalashgan qazish tizimini ichki yoki tashqi tashish belgilarini inobatga olib unisi yoki bunisini qo'llash ustunligiga qarab quyidagilarga bo'linadi:	qoplovchi jinslarni qisman ichki va tashqi ag'darmalarga tashish tizimlariga va qoplovchi jinslarni qisman ichki ag'darmlarga tashish tizimlariga	transportli va transportsiz qazish tizimlariga	qoplovchi jinslarni qisman ichki ag'darmlarga tashish tizimlariga va transportli qazish tizimlariga	transportsiz qazish tizimlariga va qoplovchi jinslarni qisman ichki va tashqi ag'darmalarga tashish tizimlariga
1	Kombinatsiyalashgan qazish tizimlari ish zonasining rivojlanish shakliga ko'ra quyidagi sinflarga bo'linadi:	yoppa (ish zonasi o'zgarmas balandlikka ega tizimlar) va chuqurlashuvchi (ish zonasi o'zgaruvchan balandlikka ega qazish tizimlari) tizimlariga	yelpig'ichsimon, yoppa va chukurlashuvchi tizimlariga	bir bortli, ikki bortli, markaziy tizimlariga	yelpig'ichsimon, yoppa, chuqurlashuvchi, bir bortli, ikki bortli, markaziy tizimlariga
1	Qazish tizimining asosiy elementlari quyidagilardan iborat:	ishchi pog'ona va maydonchalar, qirqim transheyalar, ichki ag'darmalar	ishchi pog'onalarining balandligi va qiyaligi, ish maydonchalariga kirish kengligi, ishchi bortning qiyalik burchagi, ish zonasining parametrlari,	ochuvchi, qazib oluvchi va ichki ag'darmalardagi ishchi pog'onalar soni, ishchi bortlar soni, ochilgan va qazib olishga tayyor zaxiralar miqdori	ishchi bortning qiyalik burchagi, ish zonasining parametrlari, foydali qazilma uyumini qoplovchi jinslar uyumidan qazish qatlamlarining qiyalik burchaklari,

					ochuvchi, qazib oluvchi va ichki ag'darmalardagi ishchi pog'onalar soni
1	G'ildirakli transport vositalari (temir yo'l va avtomobil transporti) harakati uchun mo'ljallangan transheyalar ... deb yuritiladi.	qiya transheyalar	tik-qiya transheyalar	kapital transheyalar	yarim transheyalar
1	Ko'targichlar (konveyer, skipovoy pod'em) bilan jihozlangan transheyalar ... deb yuritiladi.	tik-qiya transheyalar	kapital transheyalar	kapital transheyalar	yarim transheyalar
1	Umumiy yo'lga (trassaga ega bo'lgan transheyalar xizmat ko'rsatayotgan pog'onalar soniga qarab quyidagi turlarga bo'linadi:	alohida (bitta pog'ona, guruh (bir necha pog'onaga va umumiy (karyerning oxirgi chuqurligigacha bo'lgan barcha pog'onalar) transheyalar	qiya va tik qiya transheyalar	kapital va yarim transheyalar	alohida (bitta pog'ona, guruh (bir necha pog'onaga, umumiy (karyerning oxirgi chuqurligigacha bo'lgan barcha pog'onalar) transheyalar, kapital transheyalar

1	Agar ishchi gorizont ikkita transheya bilan ochilgan bo'lsa, bunday holda transport vositalarining ikki yoqlama harakati ta'minlanadi. Bunday transheyalar ... deb ataladi.	juft transheyalar	kapital transheyalar	yarim transheyalar	qiya transheyalar
1	Kapital transheyalarni bir-biridan farqlash belgilaridan kelib chiqqan holda asosiy ochish usullari klasifikatsiyasini yaratgan professor nomi.	E.F.Sheshko	N.V.Melnikov	V.V.Rjevskiy	A.I.Arsentev
1	Ma'lum qaralayotgan davrda karyerning ishchi gorizontlarini va kon massasini karyer ichida yoki yer yuzida mos ravishda qayta yuklash va qabul qilish punktlarini o'zaro	ochish sxemasi	qazish tizimlari	ochiq kon ishlari	ochiq kon ishlari asosiy jarayonlari

	bog'liqligini, yuk transport harakatini ta'minlovchi barcha ochuvchi kon lahimlari majmui ... deb yuritiladi.				
1	Ochish usuli, sxemasi va tizimini tanlashda qaysi parametrlar hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi?	yer yuzi reliefi, karyerning plandagi va chuqurlik bo'yicha o'lchamlari, kazish tizimi va uning ko'rsatkichlari, karyeryuk aylanmasi va uning yuk oqimlariga bo'linishi, ruda tanasi va qatlamlarning yotish elementlari, foydali qazilma turli navlarini karyer maydonidagi holati	karyeryuk aylanmasi va uning yuk oqimlariga bo'linishi, ruda tanasi va qatlamlarning yotish elementlari	yer yuzi reliefi, karyerning plandagi va chuqurlik bo'yicha o'lchamlari, qazish tizimi va uning ko'rsatkichlari	yer yuzi reliefi, karyerning plandagi va chuqurlik bo'yicha o'lchamlari
1	Qoyali va yarim qoyali tog' jinslari qaysi usul yordamida qazib olishga tayyorlanadi?	portlatish usulda	yumshatish orkali	mexanik usulda	gidravlik usulda

IZOH

1-606. Konchilik ishlab chiqarishi to'g'risida umumiy ma'lumotlar

1.1. kon jinslarining xususiyatlari.

1.2. Xalq xo'jaligini turli tarmoqlarida foydalanishga mo'ljallangan yer osti inshootlari va kon korxonalarini qurilishi

2-606. Foydali qazilma konlarini yer osti usulida qazish texnologiyasi asoslari

2.1. Shaxta maydonini ochish va qazishga tayyorlash.

2.2. Rudalarni etkazib berish va tashish jarayonlari.

2.3. Foydali qazilma konlarini qazish tizimlari haqida tushuncha.

3-606. Foydali qazilma konlarini ochiq usulida qazish texnologiyasi asoslari

3.1. Foydali qazilma konlarini ochiq usulida qazish olish

3.2. Ochiq kon ishlarining asosiy bosqichlari.

3.3. tog' jinslarini qazib olishga tayyorlash usullari.